

20 (1069)-сон 16 май 2012 йил

Газета 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

Жамият

Бахтнинг ширин мевалари 2

Болангиз боғчадан безмаяптими? 4

Ибратли сулола ворислари 5

Сотиш ҳам, чекиш ҳам таъқиқланади! Лекин... 8

БУ МУҚАДДАС ВАТАНДА АЗИЗДИР ИНСОН!

Беш йилдирки, “Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми” жамғармаси ташаббуси билан ўтказиб келинаётган ўзига хос ном ва нуфузга эга бўлган “Асрлар садоси” анъанавий маданият фестивали чин маънода халқ сайлига айланмоқда. Бу гал ҳам Ватанимизнинг энг қадимий манзилларидан бири бўлмиш кўҳна Тупроққалъа мажмуаси икки кун давомида маданият ва санъат намояндалари, устоз-шогирд ҳунармандлар ҳамда хорижлик меҳмонлар билан гавжум бўлди. Илк марта (2008 йилда) ушбу ижодий анжуманда 5 минг киши иштирок этган бўлса, бу галгисида қатнашчилар сони 50 минг нафардан ошди.

«МАТБУОТ ТАРҚАТУВЧИ»

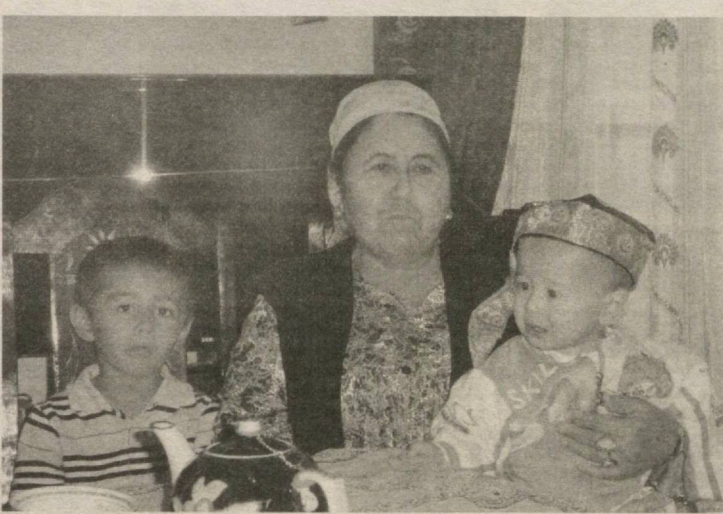
АКЦИЯДОРЛИК КОМПАНИЯСИ — доимий ҳамкоримиз!

БАХТНИНГ ШИРИН МЕВАЛАРИ

Мақсуда Ортиқова Пискент шаҳридаги Бекобод маҳалласида умргузаронлик қилади. 35 йил давомида ўқувчиларга энг қизқарал фанлардан бири бўлган тарихдан сабоқ беради. Айни пайтда пенсияга чиққан бўлса-да, бирор кун тинч ўтиролмайди. "Ўқитувчи дегани қариганда ҳам дам ололмас экан, қизим. Нега десангиз, энди невараларимга ҳаётимдан сабоқ бераёяман. Бу жуда қийин. Лекин кишига завқ ва ҳузур бағишлайди. Чунки эртага бизнинг чирокимизни шулар ёқади-да!" деб қўяди опа чуқур ҳўрсиниб.

Хуллас, қаҳрамонимиз гурунг баҳонасида ўз бошидан кечган ажойиб ҳаётий воқеаларни шундай сўзлаб берди:

— Тошкентдаги хотин-қизлар билим юртини тамомлаб, дастлаб туманимиздаги 4-мактабда бошланғич таълимдан дарс бера бошладим. Биласиз, қиз бола ўсаётган уйга ҳар ёқдан совчилар кўп келади. Бизникида ҳам шундай бўлган, аммо ота-онам маърифатли бўлган боис, бизларга сездирмай ҳар бири билан босиқлик билан сўзлашарди. Охири отам қўшни маҳаллалик Шерали акадан келган ва-

килли раҳматли келини олиб, алоҳида ҳовлига кўчиб чиқдик. Кейинчалик яна қўшимча жойда гўзал бир боғ яратдик. Ховлимизда эса иссиқхонамиз бор, қўшин-ёзин кўкат, гуллар парвариш қиламиз. Бир парча ерни ҳам бўш қўймаганмиз.

Мақсуда опа билан суҳбатлашган одам зерикмайди. Унинг ёруғ хотиралари, қизиқарли ҳикоялари кўнгилда ҳаётга нисбатан умид, ишонч уйғотади. Ўзининг айтишича, турмуш ўртоғи, бир умр иқтисод соҳасида ҳалол хизмат қилган Шерали ака Ортиқов билан сал кам қирқ йиллик сермазун ҳаётлари давомида кўпчиликлари ибрат бўлгулик хайр-

билан икки қиз, бир ўғилни вояга етказдик. Қайнота-қайнонамнинг розилигини олиб, алоҳида ҳовлига кўчиб чиқдик. Кейинчалик яна қўшимча жойда гўзал бир боғ яратдик. Ховлимизда эса иссиқхонамиз бор, қўшин-ёзин кўкат, гуллар парвариш қиламиз. Бир парча ерни ҳам бўш қўймаганмиз.

Одамлар орасида

ли ишларни амалга оширишган.

— Оллоҳга минг қатла шўқри, фарзандларимдан кўнглим тўқ, — дейди Мақсуда опа шодмонлик билан. — ҳаммаси бахтли-тахтли, эл-юрт хизматида. Раҳматли отаси билан берган таълим-тарбиямизни оқлашга танидан хурсандман. Ота-она қачон болаларидан рози бўлади, қачонки, улар аҳил, мустаҳкам бир оиланинг ишончли устун, сариштали бекаси, меҳрибон онаси сифатида маҳалладошлари орасида обрў-эътибор қозонсагина. Бу томондан кўнглим тўқ менинг. Суюкли келиним Гулнораҳон олий тоифали стоматолог. Оилада ҳам, жамият фаолиятида ҳам фаол, ширин сўз, хушмуомалалиги билан обрў топган. Қизларим Наргиза, Дилноза иккиси ҳам тинч-тотув яшашпти. Саккиз неварам бўлса менинг овунчоғим, сира зериктирмайди. Уларнинг ҳар бири саволига жўялироқ жавоб бермасам ҳоли-жонимга қўйишмайди.

Мақсуда опа туманда фидойи педагоглардан бири сифатида ном қозонгани учун ҳар байрамда, қутлуг кунларида юзлаб шогирдлари йўқлаб туради. Кўча-қўйда, тўй-томошаларда "Устоз, сиз мени ўқитгансиз, минг раҳмат, ҳозир фалон жойда ишляяпман" деса кўнгли осмон қадар юксалади опанинг.

Ва шундай пайтда юрагининг бир четида шўқроналик ҳисси пайдо бўлиб, секингина шивирлаб қўяди: "Илоё, ҳар кимга ҳам ана шундай бахт, машаққатли меҳнатининг мевасини тотиш насиб этсин"...

Нигора ЎРОЛОВА,
"Оила ва жамият" мухбири.
Тошкент вилояти.

Таъзим

"ТОЛЕИ БАЛАНД ОНАМАН!"

Мухтарам Юртбошимиз ташаббуси билан 2012 йилнинг "Мустаҳкам оила йили" деб номлангани мен каби оналарни ҳам гоёат руҳлантирди. Айниқса, бу йилги баҳор менинг ҳаётимда ўзгача из қолдирди, десам янглишмайман. Фонд-форум ва "Меҳр нури" жамғармалари, ижтимоий ташаббусларни қўллаб-қувватлаш фонди, "Аёллар кенгаши" республика жамоат бирлашмаси ҳамда вилоят ҳокимлиги ҳамкорлигида ташкил этилган "1000 та никоҳ ва 1000 та сун-

нат тўй" деб номланган хайрия акцияси доирасида ташкил этилган шодиёнада менинг дилбандим Оғабекжон Нуралиев ҳам қатнашди.

Тақдир тақозоси туфайли фарзандларимга ўзим ҳам она, ҳам ота бўлиб кўлимдан келгунича тарбия бераёяман. Қизим Наргизахон 1995 йилда таваллуд топган. Эсини таниганидан бери шеър ёдлашни, машқ қилишни яхши кўради. Айниқса, халқимизнинг суюкли шоири, раҳматли Муҳаммад Юсуф шеърининг ашаддий мухлиси.

27 март куни ўтказилган хайрия тadbиринида қатнашган юзлаб тўйболалар сафида фарзандимнинг митти шахзодалардек кийинганини кўриб, кўзларим қувонч ёшларига тўлди. Биз каби кўнгли ярим инсонлар юрагига эзгулик уруғларини сочяётган барча ҳомиёй ва ташкилотчиларга бошим ерга теккунича таъзим қиламан. Умрингиздан барака топинг, дейман.

Ширин ЖУМАЕВА,
Қашқадарё вилояти.

Яккабоғ туманидаги Узун маҳалла фуқаролар йиғинининг диний-маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчиси ҳақида гап кетса, кўпчилиكنинг кўзи ўнгида табиатан камгап, ўз ишини жон-дилдан севувчи, камтарин ва очикқўнглилиги билан барчага намуна бўладиган Ойсара Шайнаева гавдаланади.

Сандал каналдан ўтган, қаҳрамонимиз умргузаронлик қилаётган қишлоқнинг бетакор манзаралари бошланади. Одамлар томорқаларида экин-тикин ишлари билан банд. Дарахт барглари охира теб-ратаётган баҳор шабадаси кишига ҳузур бағишлайди. Хушманзара табиат кучоғида жойлашган Узун маҳалласига кириб борар экансиз, бу ерда кўпгина хайрли ишлар амалга оширилаётганига гувоҳ бўласиз.

Ойсара опа 2004 йилдан буён шу маҳаллада фаолият кўрсатмоқда. Қисқа муддат ичида унинг ташаббуси билан қишлоқда хотин-қизлар спортини ривожлантиришга катта эътибор қаратилди. Айни дамда 30 нафар аёл спортнинг волейбол, енгил атлетика, шахмат-шашка, гимнастика турлари билан мунтазам равишда шуғулланишга вақт топаёпти. Қуз ва киш мавсумида 80-уму-

ТАҚДИРИН ҚЎЛ БИЛАН ЯРАТГАН АЁЛ

мий ўрта таълим мактабининг спорт залидан фойдаланилмоқда. Лола Таниева, Шоира Асомова, Зилола Хушвақтова сингари фаоллар бу борада бошқаларга ибрат бўлишяпти.

— Оилавий ташвишлардан ортиб, спорт билан шуғулланишимиз нафақат саломатлигимизга, балки руҳий-маънавий ҳолатимизга ҳам ижобий таъсир кўрсатмоқда. Бу оммавий тадбирга оила аъзоларимиз, фарзандларимизни ҳам жалб қилаёямиз, — дейди Саида Хушназарова биз билан суҳбатда.

Яна бир эътиборга молик жиҳати, спортга қизиққан аёллар учун махсус кийимлар шу ернинг ўзида тайёрланмоқда. Норхон Жумаеванинг махсус либослари ихчам ва бежиримлиги билан барчага манзур бўлмоқда.

Бундан ташқари, маҳаллада турли оилавий муаммоларнинг олдини олиш, тўй-маъракаларни камҳаражат, исрофгарчиликларсиз ўтказиш, қолаверса, хотин-қизлар саломатлиги, яқин қариндошлар ўртасидаги қудачилик, балоғат ёшига етмай турмуш қуриш ҳолатлари-

ни бартараф этишга ҳам катта аҳамият қаратилган.

— Оддий иш кунларимдан бирида хонамга ўрта ёшли аёл кириб келди, — дейди Ойсара Шайнаева. — Ўғлига келин туширмакчи эканлигини, бироқ қизининг ёши ҳали 16 да эканини таъкидлаб, тўйга рухсат сўраш учун келганини айтди. Бўлғуси қайнона билан жиддий тарзда суҳбатлашдик.

Эрта турмуш қуришининг она ва бола саломатлигига салбий таъсир кўрсатишини, озгина сабр қилинса, ҳаммаси кўнгилдагидек кечишини тушунтирдим. Ҳартугул маслаҳатларим бесамар кетмади. Келин никоҳ ёшига етгунча хунарли бўлиш билан бирга, рўзгор юмушларини ҳам пухта ўрганиб олибди. Уларнинг никоҳ тўйи камчиқим, ихчам ва

Маҳалла маслаҳатчиси

жуда чиройли ўтганидан қишлоқ одамлари ҳалигача эслаб юришади.

Ойсара опа билан хайрлашаётганимизда ичкаридаги китоб жавонида турган "Муҳаббатимсан, Ватан" деб номланган тўпلامга кўзимиз тушди. Адиба Майрам Шаропова қаламига мансуб бўлган ушбу китобдаги "Ичиндаги фаришта" деб номланган бағишловда опанинг ҳаётдан эрта кўз юмган умр йўлдоши Эшим Абдулазизовга бўлган ўлмас садокати таърифланган. Оила бошига тушган оғир мусибат, қутилмаган жудодик олдиде бўйин эгмади у. Тақдирга тан бериб, бир этак болаларига ҳам она, ҳам ота ўрнида меҳрибонлик кўрсатиб, куну тун тиним билмай меҳнат қилди. Барибир Оллоҳ етимлар бошини сийлайди, деганлари рост экан-да. Аста-секин ўғиллари вояга етди, ёнига кирди. Уларни ҳам бирма-бир уйли-жойли қилиб, элга қўшди. Бугун ҳаммаси юрт қорига ярапти. Демак, Ойсара Шайнаевани ҳеч иккиланмасдан ўз тақдирини ўз қўли билан яратган аёл десак янглишмаймиз.

Шавкат СУЛТОНОВ,
"Оила ва жамият" мухбири.
Қашқадарё вилояти.

Кўча эшикдан кимдир чакиргандек бўлди. Юнусали ака ховлига чиқди. Келинлари Кибриёхон эски қадрдонлари Абдуҳалим, Анваржон ва Мақсудахонларни бошлаб келарди.

— Келинлар, қани, қайси шамоллар учирди, — деди Юнусали ака уларни қарши олиб.

— Сизнинг шамолнингиз-да, — гапни илиб кетди Абдуҳалим кулимсираб. Бир-бирини бағрига олиб кўришишди биро-дарлар.

Мезбон уларни уйга кириш-га ҳар қанча қистамасин, ховлидаги сўрига омонатгина ўтиришди. Фотиҳа қилишди. Ҳолаҳвол сўрашди.

— Неварага тўй бошлаган-дик, — деди Абдуҳалим. — Сизнинг боролмаслигингизни хаё-л қилиб айтолмадим. Анваржон

зумда уларнинг фарзандлари ҳам катта бўлиб, аллақачон ўғилларини уйлантирадиган, қизларини эса чиқарадиган бўлишди. Мана, бугун турмуш-лари ширин, рўзгорлари бут. Фарзандлари ҳам ўзларига торттишди. Меҳнаткаш, ҳалол...

Юнусали ака менга тутинган акадек бўлиб қолган. Аввал ҳўжаликда, кейин эса қишлоқ кенгашида ҳисобчи бўлиб иш-лади. Кўп кишиларга яхшилик қилган. Турли юмушлар билан келган кишилардан ўзининг ёрдамию маслаҳатини аямас-ди.

Қишлоқ кутубхонасида иш-лардим. Шу билан бирга Тош-кентда сирдан ўқирдим ҳам. Ўша маҳаллари қишки, ёзги семестрда пул тақчиллиги се-зилиб қоларди. Шундай тик-

Меҳр қолур...

ча ёшни берган Оллоҳга шу-роналар келтирдик.

— Яхшиям бахтимга шу опангиз бор экан. Бу ҳам Худо-нинг менга берган инояти, — дейди Юнусали ака Эшматов ҳовлида нималар биландир куймаланиб юрган мунис аёли Нурунисо опага ишора қилиб.

— У пайтларда кўришиш, се-виш-севишлик қаёқда эди, — гапларини давом эттиради кўзлари кулимсираб. — Йигит-дир, қиздир, ота-оналар нима-ни раво кўришса, шунга рози эди. Аҳрашчилар, келишмов-чиликлар кам бўларди. Қудалар ҳам бир-бирлари билан туғиш-гандек меҳр-оқибатли бўли-шарди. Ахир уларда сабр-қано-ат, ҳаё, ифбат, кечиримлилик устун эди-да.

— Опангиз билан турмуш курганимизга 64 йил бўлапти. Бирон марта сен-менга борма-ганмиз. Олти қизни чиқариб, икки ўғилни уйладик. Худого шукр, барчаларининг турмуш-лари тинч. Кўнглимиз хотир-жам. Невара, чевараларни ҳисобласам ўттиздан ошибди.

Охунбобоев қишлоқ фуқаро-лар йиғинига қарашли Чинор қишлоғида 80-88 ёшларни қоралаган Эргашали ота, Со-биржон бобо, Эгамберди ака-ларнинг оилалари ҳам ҳамма ҳавас қилгулик, ибратли. Бир кўз билан ўтишяпти. Қанча-қанча фарзандлар, невара-эва-раларни ўстириб, уларнинг ба-ғрида иззат-хурматда кекса-лик гаштини суряптилар.

Юнусали аканинг оила аъзо-лари билан хайр-хўшлашиб қайтарканман, беихтиёр уйга толаман. Қуни кеча "Ўзбекис-тон" телерадиоканали орқали берилган бир эшиттиришни тинглаб қолдим. Турли сабаб-лар билан рўзғори бўзилган оилалар ҳусусида қўллаб қўллаб ва рақамлар келтирилди. Ачи-нарли ҳол. Уларнинг аксарияти эндигина қурилган ёш рўзгор-лар эканлиги янада ташвишлан-ди. Нари борса, икки-уч фарзандли ота-оналар. Булар-нинг эрта ажралиб кетишига сабаблар ҳам турлича: яъни ҳали тайинлироқ касб-хунарга эга бўлмасдан туриб оила қуриш, ота-оналик масъулияти билмаслик, енгилтабиатли-лик, сабр-қаноатсизлик, оила деган муқаддас сўзнинг асл маъно-мазмунини теран англа-маслик каби жиддий омиллار-дир. Қолаверса, кенг жамоат-чиликнинг ҳам маънавий-маъ-рифий тарбия борасидаги саъй-ҳаракатлари етарли эма-слиги қаттиқ панд берапти.

Бу йилни Президентимиз "Мустақкам оила йили" деб номлаганларида чуқур ҳикмат бор. Бинобарин, оила тинч, мустақкам бўлса, жамият со-ғлом бўлади. Ҳар бир хонадон-нинг тинч-осойишта, дастурхо-нининг бекаму кўстлиги, юрт бойлиги, фаровонлиги шунга боғлиқ.

Абдусалом КАРИМОВ,
Ўзбекистон тумани.

Бахт остонаси

«ҚАРЗДАН ҚУТУЛИШ»ГА ШОШИЛМАНГ

Фарзандларимиз уйга келиб-қолган оилани қидиради, ота ҳам ишдан қайтган, «ойинг қани» деб болаларидан сўрай бошлайди. Албатта, оилада аёлнинг ўзига хос ўрни ҳақида ортиқча гапириш шарт эмас. Оилалардаги энг гўзал туйғуллар, уйнинг ободлиги-ю, фарзандларнинг олийжаноб бир фазилатлар ила безаниши — бари аёлнинг саришталигию, фаросатиға бевосита боғлиқ. Аммо шундай бўлишига қарамай, ҳар бир оила тўла-тўқис бўлса, ёхуд эр-хотин ўз зиммасидаги мажбурият, масъулиятни виждонан бажарсагина, оила худди эртақдагидай мурод-мақсадига етади. Акс ҳолда...

Кейинги йилларда бир-бирини ҳурмат қилмаслик, миллий қадриятларни менсимаслик, бир-бирини яхши тушунамаслик, ёки бўлмаса, ҳуқуқий саводсизлик туфайли ўзаро жанжал, низо-лар кўпаймоқда. Бунинг асл сабаблари нимада деган ўринли савол туғилади.

Хизмат вазирам туфайли ҳар бир нотинч оиладаги эр-хотин билан суҳбатда бўламан ва аксарият ҳолатларда оилада соғлом муҳитнинг йўқлиги, баъзи йигитларимизнинг оиласи, жуфти ҳало-ли ва фарзанд тарбиясида масъулият сезмаслиги, ичкиликбоз-ликка берилиши бўлса, айрим ҳолларда эса келинларнинг тур-мушга тайёр эмас-лиги, янги хонадон-дагиларнинг ҳурма-тини жойига қўй-маслиги, қайнона-ларнинг келинни ёқтирмай, ёш оила-ни ажратишга инти-лишлари каби омиллار сабаб бўлаётди.

2011 йилда ту-манимизда юқори-даги каби сабаб-лар билан 46 та оилавий ажралиш содир бўлди. Уларнинг 31 таси суд орқали, 14 таси эса ФХДЭ бўлими орқали ажрашган. Кечагина оппоқ қўйла-да, жуфти ҳалолига бир дунё орзу-умидлар билан термуган келинчақ ҳамда қалби орзуларга тўла куёв ажралиш арафасида бир-бирининг шаънига шу даражада ҳақоратли сўзлар, таъна-маломатлар айтишини эшитиш жуда мушкул. Янаям оғирроғи, оиладаги фарзандлар чекига тушади. Баъзи эркакларнинг чет элда ишлашган, деб бу ердаги оиласини унутиб, бошқа аёлга уйланиб олаётганларини қандай изоҳлаш мумкин? Бу каби оғриқ-ли муаммоларни бартараф этиш учун туман хотин-қизлар кўм-таси, ФХДЭ бўлими, таълим муассасалари, Камолот ЕИҲ ва бошқа қатор ташкилотлар ҳамкорлигида қўллаб-тадбирлар олиб боришмоқда. Лекин шундай бўлса-да, 2012 йилнинг биринчи чо-раги давомида оталикни белгилаш кўрсаткичи 74 тага, ёлғиз оилалар сони 19 тага етди. Туманимиздаги Тепа, Тортувли, Т.Ро-зиков маҳаллаларида оталикни белгилаш сони ортаган бўлса, Х.Алиқулов, Тепақўрғон, Ўзбекистон каби маҳаллаларда ёлғиз оналар сони ошган.

Қолаверса, Хўжақорзон, Тинчлик, Болғали каби маҳаллалар-да нотинч оилалар сонининг кўпайгани кузатишган. Шунинг учун бу ҳудудларда тарғибот ишларини кучайтириш мақсадида ма-ҳалла маслаҳатчиларининг ҳар бир оилага кириб, тушунтириш ишларини олиб боришлари йўлга қўйилаётди.

Ҳар бир улуг инсонни ҳам она тарбиялайди, деган фикр бор. Аммо баъзи ҳолатларда ота-оналарнинг фарзандини бирор касб-хунарга йўналтирмай, дарҳол уйлантириб ёш турмушга узатиш ҳолатлари ҳам кўп учрамоқда. Аниқ бир касб-корни бўлмаган эр-хотин ўртасида арзимаган сабаблар туфайли жанжал, низо-лар пайдо бўлаверади.

«Қарздан қутулиш» бу — кўпчилик ота-оналар ўйлагандай фар-зандини катта тўй-томоша билан оилали қилиб қўйиш эмас, балки уни келгусида ўз ҳаётини мустакил равишда олиб бориши учун ўқимли, ҳунарни бўлишига шaroит яратиш эмасми? Бугун жойларда аҳолининг кенг қатламлари орасида ўтказилаётган учрашув, жонли мулоқотларда ушбу долзарб масалаларга жид-дий эътибор қаратилмоқда. Айниқса, ҳар бир оила аъзосининг муаммоси бевосита шу фуқаро яшаётган маҳалла аҳлига ҳам дахлдор эканлигини сингдиришга интиляпти. Ахир жамиятнинг асосий бўғини ҳисобланган оила тинч-тотув бўлсагина, маҳалла тинч, юрт мустақкам бўлажак.

Шоира БОБОҚУЛОВА,
Нарпай туман ҳокими ўринбосари,
хотин-қизлар кўмитаси раиси.

ХАЙРИЯ ТАДБИРИ

"Соғлом авлод учун" халқаро хайрия жамғармаси ҳамда "Ўрикзор бозори" масъулияти чекланган жамияти ҳамкорлида пойтахтимизнинг Олмазор туманидаги Саҳоват уйида 9 май — Хотира ва қадрлаш кунига бағишлаб хайрия тадбирини ўтказди. Бир пиёла чой устида кечган байрам кечасида Иккинчи жаҳон уруши қатнашчилари, меҳнат фахрийлари, Меҳрибонлик, Саҳоват, Мурувват уйларида яшаётган, тарбияланаётганлар иштирок этди. Учрашувга тақдиф этилган "Ўзбегим" ёшлар ғуруҳи томо-нидан йиғилганлар ҳузурда Ватан мадҳи, меҳр-оқибат, инсо-нийлик мавзулари мадҳ этилган куй-қўшиқлар кўнгилларга файз бағишлади.

Хидоят ОЛИМОВА

ҲАР КУНИНГИЗ ҚАДР БЎЛСИН!

ва Мақсудахонлар бориб қолишди. Уларнинг қайтар чо-ғида маслаҳатлашиб, сизни бир кўриб келайлик, деб тўғри ке-лавердик.

Тўй ошдан насиба олиб ке-лишган экан, Юнусали аканинг ёнига қўйишди. Кибриёхон дастурхон олиб чиқди. Лекин меҳмонлар уни ёнига унашма-ди. Шошиб турганларини айти-шиб, ўринларидан кўзгалишди...

Юнусали акани ўй олиб қочди. Қишлоқ кенгашида улар билан бирга ишлаган дамлари хаёлидан ўтди.

Мана шу Мақсудахон бир қуни иш сўраб келди. Бухгал-терликни битирибди. Бу, узоқ етмишинчи йиллардаги гап. Ўшанда Охунбобоев қишлоқ кенгашида Хайрихон Эшонку-лова раис эди. Иш йўқлигини эшитган Мақсудахон алланечук бўлиб чиқиб кетди.

Эртасига туман молия бўли-ми мудири раҳматлик А. Ғуло-мов уни бошлаб келди.

— Юнусали, шу қизни ёнинг-газга олинг, иш ўргатинг, — деб қолди.

Шу-шу бирга ишлаб кетиш-ди. Анваржон ҳам бирга эди ўшанда. Тақдирни қарангки, иккисининг юлдузи юлдузига тўғри келган эканми, кўп ўтмай турмуш қуришди. Вақт дегани шундай тез ўтар эканки, бир

линч пайтда негадир почтадан менинг номимга пул келарди. Қандай ҳолга тушганимни бир тасаввур қилинг-а! Ҳатто ўзинг-нинг туғишганинг қилмайдй бу яхшилиқни.

Бир қуни шундай бўлди. Бу энди, 65-йиллардаги гап. Мао-шимни бераётиб, ўзларининг фамилиясидаги пулга имзо че-кидлар-да, қанчалгини эслай-олмайман, унияма қўшиб менга узатди. Ҳеч унамасам-да, маж-бурлаб қўлимга тутқанди.

— Туёқ олиб қўйинг, ука, яхши кунингизга ярайди. Сафийхон (менинг онам) опам-нинг ишлаган ойлиги нима бўларди. Рўзгорларингизни билмаман-ку!..

Орадан йиллар ўтди. Мени аввал туман газетасига, сал ўтмай мактабга ишга олишди. 1968 йил 4 январда Чўлпоной билан турмуш қурдик. Тўйимиз-да ўзлари бош бўлди.

Умр оқар сув дейдилар. Мана шунга ҳам 44 йил бўлибди... Юнусали аканинг хонадонида бўлганимда Қудаш қишлоғига тушган қизлари Шоҳидохон ҳам қайнабувилари билан ота-онаси-ни кўргани келишган экан.

Шоҳидохон ва Кибриёхон кўярда қўймай дастурхон ёзиб, ул-бул билан дарров тўлдириб ташлашди. Юнусали акамиз 86 ёшга қаршилаётган экан. Шун-

кўмаклашиши билан алоҳида ажралиб туради. Шаҳар микёсида ўтказилган якуний бос-қичда мактабимизнинг 9-синф ўқувчиси Маҳ-лила Алимова биринчи ўринга лойиқ деб топил-ди.

Моҳира ЧОРИЕВА,
Термиз шаҳридаги 13- умумтаълим
мактаби директор ўринбосари.

ОРАСТА ҚИЗЛАР — КЎРКИМИЗ

Сурхондарё вилояти Термиз шаҳар 13-уму-мий ўрта таълим мактабида "Ораста қизлар" кўрик-танлови бўлиб ўтди. Тадбирда шахримиз-даги барча таълим даргоҳларидан гоилибликка номзодлар фаол иштирок этишди. Ушбу синнов айниқса ўқувчи қизлар ўртасида тиббий мада-ниятни юксалтириш, уларни ҳар томонлама баркамол, руҳан ва jisман ривожлантиришга

— Қизимни боғчага жойлаштирмоқчи эдим, — дейди Самарқанд шахридаги Беруний кўчасида истиқомат қилувчи оналардан бири. — Аммо атрофимиздагилари бола кўп, деб қабул қилмаяпти. Ёнимиздагилардан бири эса болани уч ёшдан қабул қиламиз, — деди.

Ха, бугун баъзи бочаларга жойлаштириш учун ота-оналар ойлба навбат кутishaётган бўлса, айримларида эса бир гуруҳ учун етарли микдорда бола йифа олмайдиганлар ҳам бор. Баъзиларида, дейишимизнинг ўзига хос сабаблари бор. Чунки бугунги кунда биргина Самарканд шаҳрида эмас, балки туманларда ҳам ота-оналар ўз фарзандини яхшироқ бочага қўйишга ҳаракат қилади. Натижада айрим муассасалардаги болалар сони 40 нафардан ошиб кетса, бошқаларида эса уларнинг сони ҳар бир гуруҳда 15 тага ҳам етмайди.

БИТТА БОЛА УЧУН 2,5 МЕТР КВАДРАТ ЖОЙ

— Тўғри, баъзи боғчаларда болалар сони қирқ нафардан ошиб кетган, — дейди вилоят халқ таълими бўлимининг мактабгача таълим муассалари бўйича услубчиси Мунира Клебеева. — Масалан, шаҳардаги 72-сонли боғчада аҳол шундай. Шунинг учун ушбу МТМга яқинда қўшимча қурилиш учун маблағ ажратилди. Сабаби, маълум бир меъёрларга кўра, ҳар бир бола учун боғчада 2,5 метр квадрат жой ажратилиши лозим. Бундан ташқари, Вазирлар Маҳкамасининг МТМлар бўйича тасдиқланган Низомига кўра боғчага болалар икки ёшдан қабул қилиниши белгиланган.

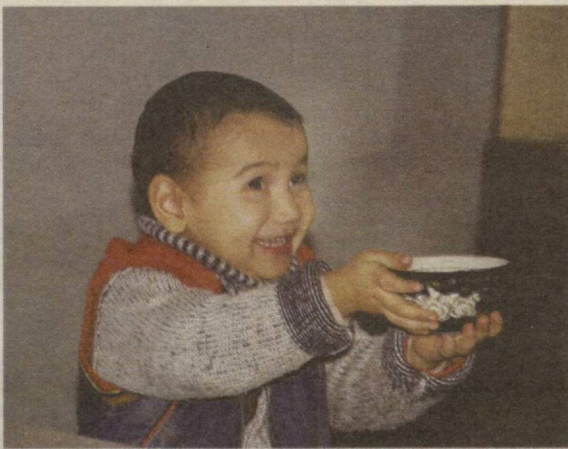
Рақамларга мувожаат эътибор билан, бугунги кунда вилоятимизда халқ таълими бўлими тасарруфидagi 560 та ҳамда 17 та турли ташкилотларга қарашли бўлган, шунингдек, ҳусусий мактабгача таълим муассасалари фаолият юритида. Боғча ёшидаги болалар сонига эътибор билан 269789 нафарини ташкил қилади. Уларнинг 68646 нафари мактабгача таълим муассасаларига қатнайдиган. Яъни вилоят миқёсида боғча ёшидаги болаларнинг 25,5 фоизи ушбу муассасаларга қамраб олинган.

Боғчадаги болалар сони турлича эканлиги сабаблари ҳам ҳар хил.

— Бизнинг боғчада 188 нафар бола таълим-тарбия олади, — дейди Самарқанд шаҳридаги 3-сон МТМ мудираси Замира Одилова. — Ҳар битта гуруҳда 10-15 нафардан бола бор. Бу унчалик катта

Болани боғчага бериш керакми ё йўқ, деган савол бугунги кунда кўпматроқ долзарб эмас. Ақинча, уни қайси боғчага бериш маъқулроқ деган савол қаршисида ўйнаётган ота-оналар кўпчиликини ташкил қилса керак. Аслида ҳамма боғчалар бир хил эмасми, нега ота-оналар ўз ўндоғида боғча қолиб гарчи қийинчилик билан бўлса-да, узокроққа фарзандини етакламоқда? Умуман, бугунги кунда Самарқанд вилояти миқёсида оладиган бўлсак, боғчалар сони ва болаларнинг мактабга таълим муассасаларига камрови қай даражада?

БОЛАНГИЗ БОҒЧАДАН БЕЗМАЯПТИМИ?

кўрсаткич эмас. Сабаби, шу якин атрофда яна тўртта боғча фаолият кўрсатади. Аслида масканимиз 280 ўринли. Тўғри, айни пайтгача боғча-мактаб сифатида фаолият юритаётган эдик. Бугунги кунда фақат сўнгги синф тахсил олмоқда.

ТАОМНОМА... ВА БОШКАЛАР

Эътибор билан қарайдиган бўлса, айрим ҳудудларда боғчалар кетма-кет joyлашган. Лекин сабаб битта шу эмас-да. Ота-оналар билан суҳбатлашганимизда уларнинг базиллари боғчалардаги таомномалар ёқмаганлигини айтган бўлса, яна боғчалар у ердаги шароит (иссиқлик таъминоти) яхши эмаслигини билдиришди. Бунинг устига нафақат туман, қишлоқ, ҳатто баъзи шаҳар боғчаларида ҳам болалар учун мўлжалланган ҳожатхоналарнинг боғча ҳовлисида joyлашганлиги, базилари умуман антисанитария ҳолатида эканлиги маълум. Шу каби сабаблар ҳам ота-оналарни фарзандларини ўз уйларида анча узоқда joyлашган боғчаларга беришга мажбур қилаётир.

Яқинда боғча мудиралари-

дан бири ўзаро суҳбат давомида айтиб қолди. «Агар боғча мудиралари таомномани яхшилашса, белгиланган барча маҳсулотлардан сифатли таом тайёрлашса, ота-оналар шу боғчага интилади. Бу тажрибада жуда кўп марта синалган...»

ХУСУСИЙ БОҒЧАЛАРДА АХВОЛ ҚАНДАЙ?

Бугун хусусий богчаларга интилаётган ота-оналар ҳам кўпаймоқда. Бунга сабаб эса ўша, юқоридаги таъкидлаган кусурларнинг ушбу масканларда учрамаслиги.

— Вилоятимиз бўйича айни пайтда бешта ҳукусий боғча фаолият қўсмакчида, — дейди суҳбатдошимиз М.Клеблева. — Уларнинг учтаси Самарқанд шаҳрида, биттаси Пастдаргом ва яна бири Самарқанд туманида joyлашган. Ушбу муассасаларда таълим-тарбия ишлари давлат боғчаларидаги сингари олиб борилади. Тарбиячилар белгиланган тартибда малакасини ошириб боради, тиббий нуқтаи назардан уларнинг ҳар бири ўз худудидagi поликлиникалар билан

Долзарб мавзу

доимий алоқада. Боғчага тўла-надиган тўлов пули ота-оналар билан келишилган ҳолда белгиланади.

Тўғри, ушбу боғчага фарзандини олиб бораётган ота-оналар билан гаплашганимизда, гарчи тўлов пули анча қиммат бўлса-да, (ўртача 200 минг сўмдан 400 минг сўмгача экан) аммо шароити, таомномасидан хурсанд эканликларини айтишди.

— Қизим хусусий богчага борарди, — дейди оналардан бири. — Аммо яқинда у ерда нарх ошгани учун бошқасига бердим. Лекин болам янгисига боришни истамаяпти.

ЭСТЕТИК ГҶЗАЛЛИК ЯНАЯМ ЗАРУР

Ха, бугун юртимизда фарзандларимизнинг ҳар ҳижатдан баркамол бўлиб ўсиши, ҳеч қимдан кам бўлмаган ҳолда таълим-тарбия олиши учун кенг имкониятлар яратилмоқда. Бу борада МТМларда ҳам талағини ишлар олиб борилаётир. Айниқса, улар ўртасида тахриба алмашиш мақсадида ўзкайлаётган турли семинарлар, болаларга таълим-тарбия беришининг янги, интерфаол усулларидан фойдаланиши, болалар учун тил ўрганиш, спорт билан шуғулланиш учун шоритларнинг яратилаётгани — ҳаммаси болаларимизнинг дунёқарашини кенгайтиришига хизмат қилмоқда. Аммо болалар тарбиясида эстетик ғўзаллик муҳим ўринда.

Бугун аксарияти кўп йиллар аввал қурилган биноларнинг кўриниши анча эскириб, нафақат хатталар, балки болаларнинг ҳам кўзига хунук кўринаётган биноларни реконструкция қилиш, айнан болаларбоп тарзда таъмирлаш вақти келган, бизнингча.

Гулрух МЎМИНОВА,
"Оила ва жамият" мухбири.
Самарканд вилояти.

Рояль — тилимизда клавишли мусика асоби маъносини англатган “рояль” сўзи бизга асли француз тилидан кириб келган бўлиб, унинг туб илдизи “қиролга оид”, “қиролга тегишли” деган мазмунни билдирган.

НАЙСОН — эрта баҳорда, апрелда ёғадиган ёмғир “найсон” деб аталган. Шунингдек, тарихнинг маълум бир даврида ўрта баҳор, апрель ойи ҳам “найсон” деб аталган.

**Биз сайрга чиққанда,
баҳор найсонлари бош-
ланиб қолса ҳам майли,
чунки у табиатни уйғо-
тиб юборади.**

Журналдан

ТҮҒИЗКҮЗ — бу сүзга эртак ва достонларимизда дуч келасиз. Қадимда кўзмончок ўрнида болалар кўлига, кийимига, бешикка тақиб кўйиладиган оқ белгиси бўлган қора мончок “тўғизкўз” деб аталган.

**Эгнида тўғизкўзи,
Бекларга тортган ўзи...**
Халқ кўшикларидан

САЛТ — тилимизда “салт от”, “салт ғўнон” каби иборалар ишлатилади. Умуман, “салт” сўзи “аравага қўшилмаган”, “яйдоқ”, “юксиз” каби маъноларни англатади.

Йўл-йўлакай
бепоен ангиз,
Пода-пода
кезар тувалоқ,
Салт ғўнонда
бораман ёлғиз...
Миртемир

ДАРА — тилимизда “икки тоғ оралиғидаги узун пастқам жой”, “тоғ оралиғидаги ўтиш йўли” маъноларини англатган “дара” сўзининг туб илди-зи “ажрат” деган мазмун-ни билдирган. Дарҳақиқат, дара икки тоғни бир-бири-дан ажратиб туради. Биз-да жой номини англатади-ган “Дарбанд” сўзининг пайдо бўлишига ҳам шу маъно асос бўлган.

**От чопса гумбурлар
тоғнинг дараси...**

“Алпомиш” достонидан

Эшқобил ШУКУР
тайёрлади.

ВАКТ ОЛТИНДАН КИММАТМИ?

Олий таълим жараёни ёшларни домо-
мо илмий-иждодий ишларга сафарбар
этишда энг муҳим босқич ҳисобланади.
Бунинг боиси инсоннинг шахс бўлиб ка-
мо-л топишида асосий ўрни эгаллайди-
ган бу даврда олий ўқув юрти талабаси
мактаб ўқувчисидан фарқли ўлароқ хаё-
ти илк мартабда мустақил инсон сифа-
тида фаол илмий ўргана бошлайди. Жа-
моавий тарзда пайдо бўлган кўникма
айрим муракабликларни енгилашти-
ришга хизмат қилади.

Таълим соҳасида олиб борилаётган кўп йиллик самарали илмий изланишлар шуни кўрсатаптики, намунали илмий-ижодий муҳитни яратишда энг муҳим асос тўғри режалаштириш ҳисобланади. Маълумки, олий ўқув юртларида педагог-ўқитувчилар мунтазам равишда илмий тадқиқот билан шўғулланади. Мам-

лакатимизда мустақиллик йилларига келиб, бозор муносабатларига ўтилиши тўғрисида файли бу жараёнда ҳам кескин ўзгаришлар рўй берди, яъни олий ўқув юртиларида фаоллаётган ўқитувчилар илмий даража олиш билан бирга ўз малакаларини ижодий тарзда оширишга алоҳида эътибор қаратяпти.

"Интеллектуал аср" ва жадал ривожланиб келаётган ҳаётийнинг бугунги тараққиёти талабларини эътиборга оладиган бўлсак, олий ўқув юртининг ҳар бир ходими албатта илмий изланиш билан машғул бўлиши, бу бугунги давр талабидир. Ақс ҳолда йил сайин тақомиллашиб, ривожланиб бораётган таълим тизими ўзи устида ишлайадиган, сусткашликка йўл қўйган педагогни "оқим"дан четлатиши аниқ. Бундай ҳолат ўзи бермаслиги учун ҳар бир педагог энг аввало фаоллигини су-

 Т а б л и ц

сайтирмаслиги шарт. Яна бир муҳим омил шуки, у ҳам бўлса вақт масаласидир. Негаки, кўп бора кузатимиз, тадқиқотчи ёхуд илмий даража олиш арасидада турган ёшларнинг айимрлари ҳам бир дақиқадан унумли фойдаланганини билмайди. Оқибатда катта ҳаёт йўлига қадам қўётган ёш мутахассис танлаган мавзуси бўйича етарлича маълумот-манбаларга эга бўлмайди илмий йш кечикади.

Албатта, ҳар қандай соҳада ҳам махсус режа асосида фаолият олиб борилса ҳеч қим ютқазмайди. Ҳатто оила муҳитида ҳам ота-оналар фарзандларига ҳар бир вазифани ўзига хос мезон-тартиб асосида тақсимлаб берса, хатоликларга йўл қўйилмайди.

Моҳира ПЎЛАТОВА,
маданият институти
рус тили ўқитувчиси.

...Қарши давлат педагогика институтининг чет тиллар факультетини имтиёзли диплом билан тугаллаган бўлса-да, ба-рибир яна жўшқин орзулар ёш йигитга тинчлик бермади. Са-ноат тармоқларига бўлган қизиқиши туфайли 1973 йилда Тошкент халқ хўжалиги (ҳозир-ги Тошкент давлат иқтисодиёт университети)ни ҳам муваффа-қиятли тамомлаб, ўзи таҳсил кўрган олий даргоҳнинг неми-сли кафедрасида ўқитувчилик қила бошлади.

1985-1991 йиллари эса ус-този — халқ хўжалиги соҳаси билимдони Акрам Эргашевнинг оқилона маслаҳати ва бегараз ёрдами билан Қарши чўлини ўзлаштиришга, уни оби ҳаёт ва нур билан таъминлашга бел боғлаган жамоа сафига қўшил-ди.

— Ўша йилларда "Ўзбекгид-роэнергоқурилиш" трестининг Таллимаржон бош ўқув тажри-ба комбинатида раҳбарлик қилар эдим, — дея хотирлайди Абдуқодир. — Ҳозир айтсам кўпчилик ишонмайди, бу чўлнинг ҳавоси, ёздаги жазира-ма иссини, қишдаги қаҳратон совуғи ҳар қандай одамни чўчи-тиб юборарди. Энди тасаввур қилинг, "Кўз кўрқок, қўл ботир" деганларидек, ёнимдаги устоз-лар ҳам, ҳамкасбларим ҳам ҳар қандай қийинчиликдан чекин-маслигини билганим учун орт-

Сайфулла ота Раҳматов юртимизнинг обрўли, кайвони инсонлари-дан бири сифатида танилган, десак янглишмаймиз. Отахон узоқ йил-лар Шаҳрисабз туман Нуронийлар кенгашида раҳбар бўлиб ишлаган. Яқинда эса ўзининг муборак 85 ёшини нишонлаб, "минг ойнинг юзи-ни кўриш" бахтига муяссар бўлди. Шу куни "яшил шаҳар" — кўҳна Кеш-нинг фойзал бири хонадониди ўзгача руҳ, кайфият ҳукмронлик қилди. Каттаю кичик ўзининг ҳалол меҳнати ортидан эл орасида шухрат топ-ган инсон шаънига чин кўнгилдан олқишу мақтовларини изхор этди.

Бугунги мақоламиз қаҳрамони Абдуқодир Раҳматов ҳам отаси изи-дан бориб, узоқ йиллар юрт фаровонлиги йўлида хизмат қилди. Яъни sanoatimizning энг муҳим тармоғи — энергетика соҳасига бутун куч, билимини бағишлади. Абдуқодирнинг умр дафтаридидаги айрим маълум-отлар унинг бой ва сермазмун ҳаётини безаб турибди десак арзийди.

бўлса, чўл ҳавосининг эпкинли тунларида зарбдор меҳнат вах-талари ташкил этилди. Шу ма-ҳалгача сокин ётган чўллар ба-ғрини қудратли техникалар ово-зи тутди. Бир ярим минг киши-лик бунёдкорлар қисқа муддат-да Таллимаржон сув омбори ва иссиқлик электр станциясини барпо этди...

Бу воқеаларни эслаш осон, албатта. Лекин ана шу жараён-ларга бевосита алоқадор

ҳукм сурар, шу заминни Ватан деб билган фидойи инсонлар-гина бор кучи, имкониятини сарфлашга интилаётган маҳал-лар эди. У 1991-92 йилларда Таллимаржон ГРЭС қурилиш бошқармаси бошлиғи ўринбо-сари лавозимида ишларди. Ис-тиқлолнинг дастлабки йиллари-да Таллимаржонда сув омбори ва Нурчилар шаҳарчасининг қад ростлагани ажойиб муваф-фақият эди. Қашқа воҳасида

та х а с с и с н и пойтахтга ишга тақ-лиф этишди. Яна изланиш, интилиш, одамлар кўнглига йўл топишдек машаққатли синовлар бошлан-ди. Мана, қарийб ўн йилдирки, Абдуқодир Раҳматов "Ўзбек-энерго" ДАҚДА самарали фао-лият юритиб келаётган.

— Бизнинг халқда "Қуш уясида кўрганини қилади" де-ган ажойиб ибора бор. Қачон-

ўтишини талаб қилиш билан бирга, оналар ва ёш оила қур-ган келинларга ўзининг бемин-нат маслаҳати, йўл-йўриқлари билан яқиндан кўмаклашар экан.

— Оллоҳнинг иноятини қарангки, ота-онамиз ўзлари-нинг биргаликда кечган етмиш йиллик ҳаётлари давомида бир этак фарзандларни тарбиялаб, ўқитиб, элга қўшди, — дейди Абдуқодир. — 70 йил бирга яшаш, айтишга осон, лекин биз бирон марта уларнинг оғзидан ёмон гап-сўз чиққанини эслолмаймиз. Ёки кўни-қўшни, таниш-бего-налар билан ҳам "сен-мен"га борганини эшитмаганмиз. Қанийди, ҳаммамиз шуларга ўхшасак. Нега десангиз, ҳозир баъзан гувоҳ бўлаяпмиз-ку, айрим ёш келин-куёвлар тўйдан олти ой ўтиб-ўтмасдан бир-бирини арзимаган баҳо-налар билан айблаб, қудалар юзкўрмас бўлиб кетаётганига не дейсиз? Ана шундайларга ота-онамнинг ҳаёти, тақдири сабоқ эмасми?

Мен бугун ишонч билан айта оламани, биз шундай ота-она-нинг фарзанди, вориси эканли-гимиздан ҳақли равишда фахр-ланамиз. Умр йўлдошим Дил-бархон билан турмуш қургани-мизга бу йил ропла-роса қирқ йил тўлди. Худога минг қатла шукр, етти фарзанд — олти қиз, бир ўғилни баҳоли қудрат, эл қатори оқ ювиб, оқ тараб вояга етказдик. Бугун улар ҳам турли жабҳаларда меҳнат қилишдан ташқари, қомил фарзандларни тарбиялаб вояга етказиш билан банд. Йилларнинг шамолдай ўтишини қарангки, неваралари-миз ҳам йигирма нафардан ошибди...

Тилагимиз, юртимизда ана шундай, ҳар жиҳатдан ибрат огуллик мустаҳкам оилалар сафи кенгайверсин.

Маҳмуд САТТОРОВ

ИБРАТЛИ СУЛОЛА ВОРИСЛАРИ

га қайтмадим. Бизга яқин бўлган ҳудудлар — Бухоро, Сур-хондарё, Самарқанд вилоятла-ридан келган кўзида ўт чакна-ган ёш-яланглардан иборат зарбдор бригадаларни ташкил этдик. Ёшлар кундузи 50-60 да-ражали иссиқда вагон-уйларда иш ўрганиш учун ўқитилган

бўлган Абдуқодир у кунларни бошқача ҳўрсиниш билан хо-тирлайди. Чунки келтирилаёт-ган факт ва рақамлар шуни кўрсатяптики, 80-йилларнинг охирида юртимизда иқтисод-дий вазият кўнгилдагидек эмас эди. Аксарият тармоқларда хўжасизлик, бошбошдоқлик

қисқа муддатда чўлларга сув чиқарилиб, электр тармоқлари тортилди. Асрлар давомида қақраб ётган дала-дашларга инсон қадами етиб, обод ва фаровон манзилларга айлана бошлади.

Ўз соҳасининг етук билим-донии сифатида шаклланган му-

ки, қайси бир оилада бўлиши-дан қатъи назар, ота-она ўз фарзандларига ҳалол меҳнати билан ризқ-насиба едирган бўлса, эртага улар ҳам худди ана шу йўлдан боради, — дей-ди қаҳрамонимиз. — Шундан келиб чиқиб айтаманки, менинг отам ҳам ўзининг камтарин ва меҳнатсеварлиги билан эл ора-сида обрў топган экан, бизлар ҳам ана шу номга муносиб бўлишимиз шарт. Нафақат мен, балки эртага бизнинг изимиз-дан келаётган болаларим, ҳатто нева-р-чевараларим ҳам шу анъанага содиқ қолишлари ло-зим. Бу ҳам ўзига хос ҳаёт мак-табидир.

Дарвоқе, Абдуқодир Раҳма-тов гурунг орасида ўзининг му-нис онаизори Ҳамидабону аянинг ҳам кўпчилик хотин-қизларга ибрат бўлгулик фази-латлари ҳақида сўзлаб берди. Унинг айтишича, Шаҳрисабз туманидаги Қутчи қишлоғи ахли онахон дунёдан ўтганига қадар (2010 йилнинг апрели-да қазо қилган — М. С.) ҳам шу ҳудудда қандай тўй-тан-тана, маросим ўтказилса, дунё кўрган кайвони, онабоби си-фатида қадрланар экан. У киши бундай тадбирларни им-кони борича бамаслаҳат, кам-чиқим, ортиқча дабдабаларсиз

КИТОБ

Дерлар китоб инсоннинг
Ҳамиша чин дўстидир.
Бунин мен ҳам англадим
Китоб — олтин, жавоҳир.

Ундан шуур ифтихор,
Ривож топай тафаккур.
Барча яхши хислат-чун,
Китобга минг ташаккур.

Маънавият-маърифат,
Ўзаги ҳам шу китоб.
Қалбимиз нурга тўлар,
Китобдир мисли офтоб.

Азиз дўстлар доимо,
Китобни дўст билингиз.
Ақлингизга ақл қўшиб,
Онғ ҳам ўсар тинимсиз.

Муштарий АЗИМОВА,
Бухоро вилояти Галаосиё шахридаги 13-сон иқтидорли
болалар мактаб-интернати 6-синф ўқувчиси.

Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети томонидан Парманов Фа-хриддин Исмоиловичга берилган В№ 153130 рақамли бакалаврлик дипломи йўқолгани сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Тошкент ахборот технологиялари университети талабаси Эшпўлатов Маъ-руф Муродиллаевичга тегишли талабалик гувоҳномаси йўқолгани сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА

«ЎКТАМХОН-НУР» ўқув маркази

кунидаги ўқув курсларига тақлиф этади:

Тикувчилик — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.	Элита парда ва чойшаблар тикиши — 1 ой, Элита парда ва чойшаблар тикши олий курси — 1 ой.
Тўй ва оқшом либослари — 1-2 ой.	Сартарошлик — 2-3 ой (ўғил болалар учун).
Аёллар костюм-шмми, плаш-пальто — 1-2 ой.	Каштачилик — 3 ой (машинада вышивка).
Ҳамшира — 6 ой. 4 ойи ўқиш, 2 ойи амалиёт.	Тикувчилик — 2-3 ой.
Ҳамшира (тезкор) — 3-4 ой (амалиёти билан).	Инглиз тили — 3 ой.
Тиббий массаж — 2 ой. Нуктали — 1 ой.	Рус тили — 3 ой.
Торт ва пишириқлар — 2 ой.	Бисер, яъни мунчоқ тикиш — 2 ой.
Пишириқлар олий курси — 1 ой.	Сунъий гул ясаш — 1-2 ой.
Уйгур, Европа таом ва салатлари — 1 ой.	Компьютер сабоқлари — 2 ой.
Аёллар сартарошлиги — 3 ой.	Интернет — 1 ой.
Тўй ва оқшом турмақлари ва макях — 1 ой.	
Бухгалтерия ҳисоби — 3 ой.	

Барча амалиёти билан
Етоҳона мавжуд.

Ўқишни тугатганларга ДИПЛОМ берилади.

МАНЗИЛ: Юнусобод тумани 3-маъво 1-уй 31-хона.
МЎЛЖАЛ: Юнусобод деҳқон бозори орқасида.

Тел: (8371) 221-17-95, 221-77-72, 225-97-93 (18⁰⁰ дан 22⁰⁰ гача).
ФИЛИАЛ МАНЗИЛИ: Ҳамза тумани Фарғона йўли кўчаси 4-уй 40-хона. МЎЛЖАЛ: Қўйлик қийим бозори рўпарасида.
ТЕЛ: (8371) 295-97-82, +99897 785-90-30 (кундузи)

Нонуштадан кейин кампир "ашула"сини бошлади.

— Кун тиккага келди. Сиз ҳам эркакка ўхшаб ҳовлига қайрилиб қарасангиз нима қилади! Узумнинг аҳволини бир кўринг. Ит бокса уялади. Ивирсиқ хотиннинг соҳидай бўлиб кетибди.

Кулмат ота ёнбошлаб "Ма-коримул-ахлоқ"ни ўқитган эди. Инқиллаб ўрнидан турди.

Букчайиб ҳовлига чикди. Қўлини соябон қилиб осмонга қаради. Офтоб дарвоза ёнидаги терак бошига келиб қолибди. У борлиққа алланечук сарғиш, юмшоқ нур тўқар, одамни бўшаштириб, уйқусини келтирадиган бир аллозда милтираб турар эди. Шу топда чолнинг бирим эринчқлиги тутди-ки...

"Тавба, — деди ичида, — қариганда одам кампирга ўйинчоқ бўлиб қолар экан. Ёт деса ётасан, тур деса турасан. Тавба!"

Мункайиб бориб, шотутнинг айриқисдан гулқайчини олди. Истар-истамас ариқ бўйига, тоқзорга тушиб кетди.

Бир тул тоқни уч-тўрт марта айланди. Эркак сўхтини суғуриб олиб, жаҳл билан қирқди. Яна уч-тўрт кўк пояни узган бўлди. Кейин белини ушлаб уватга ўтирди. Тепадан йўрғалаб кампир туша бошлади. Бунни кўриб, чол дарров ўрнидан турди. Ёнига келганида уришмасин, деб белидан шикоят қилди.

— Худо сақласин, — деди кампир, — қаттиқ-қаттиқ ишлаб, бир терласангиз отдай бўлиб кетасиз. Кечкурун ўзим кепак қиздириб босаман. Тушга нима овқат қилай, дадаси?

— Ихтиёринг, бизга норин ҳам бўлаверади. Тешиб чиқмайди.

Норинни эшитиб кампир илжайди. Бонунинг қулиб турган кичкина қулча юзларига, мунчоқдай қоп-қора қўзларига қараб чол ҳам ўзини тиёлмади, кемшиқ тишларини ярқиратди.

— Рост-да, — ёш жувондай эрқаланди Бону, — келинингиз далада. Невараларингиз этагимга ёпишиб бир қадам бос-тирмайди, Норинга йўл бўлсин. Пиёва шўрва қайнатиб берсам ҳам жон-жон деб ичаверинг, — у эски қалишини шапиллатиб жунаб қолди. Чол орқасидан тайинлади.

— Гуштини мўлроқ солаверсинлар, пари, эшитдиларми? Пари ўчоқ бошидан овоз берди:

— Эшитдик, дадаси, эшитдик...

Бирдан Кулмат отанинг кўнглига чироқ ёқилгандай бўлди. Лаблири ил қочирди. Гулқайчини қисиброқ ушлади-ю, қайнотасиникида иш қилаётган ёш кувёдай гайрат билан узумга ёпишди. Шу тахлитда гоҳ ариқ бўйига бориб, гоҳ узумзорга тушиб, аранг кунни кеч қилди. Ёғни-бошини қокди, ариққа бориб ювинди. Кейин бир-бир босиб, ҳовлисига чиқа бошлади. Истикболига невараси Ҳаётжон югуриб келди.

— Бобо, Жаҳон холамдан хат келди, мана!..

Чол мийғида қулди. Неварасининг бошини силаб, шотут-

нинг тагида қўйилган чорпога қараб юрди. Хатни эшитиб кампир ҳам ёнига келди. Чол тўрға чиқиб ўтиргач, деди:

— Қани, ўқи-чи, болам, нима дебди?

Ҳаёт хатни ўқиди: — Ассалоум алайкум, дада, оий!

— Ваалайкум ассалом, қизим, — алиқ олди ота, — ўқийвер, болам, ўқийвер...

— Дада, чарчамай юрибсизми, оймиллар яхши юрибдиларми?

— Онанг милтиқнинг ўқидай, — яна гап қўшди чол. Кампир юзини терс ўгирди. Ҳаёт давом этди:

— Дада, сизларни жуда соғиндик, бир келиб кетинг. Невараларингиз "Бобомлар қачон келадилар?" деб кун бермапти. Агар вақтлари бўлса, оймилларни ҳам ола келинг...

Чол ўзининг алоҳида тақлиф этилганини эшитиб, димоғи чоғ бўлди. Қулисираб Бонунинг жигига тегди:

— Қалай, вақтинг борми,

чолга "гидлик" қилиб, Тошкентни кўрсатадиган бўлди. Кулмат ота 5-6 йилдан бери Тошкентга келмаганди, шаҳарни айланиб донг қотди. Боши-кеги кўринмайдиган кенг кўчалар, янги гулзору хибонлар, қордай оппоқ мрамардан тикланган саройлар, бўйи юз қадамча келадиган ғаройиб фавворалар чолнинг кўзини қамаштирди.

Бир ҳафта ўтди. Кулмат ота Тошкентдаги жамики яхши-ёмон томошаларни кўриб бўлди. Кейин зерика бошлади.

— Узум чала хомтоқ бўлиб қолувди, нима қилишдийкин? — деди бир кун чол нонушта вақтида.

— Акам бор-ку, ташвиш тортманг, — овулган бўлди қизи, унинг "кетаман"га тушмоқчи эканини пайкаб.

— Аканг чигит экяпти. Саҳар кетиб, хуфтонда келади бечора. Қўли тегади, дейсанми?

Яна бир-икки кун ўтди. Чол бетоқат бўлиб қолди. Кечкурун

— Вой! — шошиб қолди Жаҳон, — оймилларга телеграмма бериб қўювдик-ку? Эрта-индин келиб қоладилар.

Чол индамай ҳовлига чиқиб кетди. Уни фироқ ўртарди. Фақат кексалардагина бўладиган қандайдир ёниқ ва устувор бир соғинч билан кампирини кўмсар, унга талпинарди.

Эртасига Кулмат ота саҳарда уйғонди. Қараса, қизи ҳовлини супуриб юрибди. "Кеча қаттиқроқ гапириб юбордим, ранжиб қолмасин, ётиги билан тушунтирай", — деди ўзича ва кечаси тўқиб қўйган баҳонасини яна бир кўнгилдан ўтказиб, айвонга чиқиб ўтирди.

Жаҳон бугини бурқиратиб самовар олиб кирди. Чол, худо ўзи кечирсин, деди-ю дарров ёлгон сўйлади:

— Бехосият туш кўрибман, болам. Тушимда катта уйнинг кўча ёқдаги деворни қулаб тушганмиш. Икки йил бурун тош

қоқвош... — кампир шундай ўйларди. Бироқ, бир пайшанба ўтмай, "қоқвош"нинг қадри билинди. Бону худди бир нарсасини йўқотган одамдек у уйга қиради, бу уйга қиради — гир айланаверади. Кулмат ота ҳеч қачон бунчалик узоклаб кетмаган эди. Олисроқ бир ерга меҳмонга борса ҳам, икки кунга қолмай етиб келарди.

Тошкентга бўлса Бону иккаласи бирга бориб, бирга келишарди. Салкам қирқ йилдирик, бир-бирининг қорасига кўники-қолишган. Бир-бирини ялаб-ўлақаб, катта бир ёзувчи айтмоқчи "оғритмай тишлаб" хумордан чиқишарди. Мана, етти кундирик, дом-дарағи йўқ. Тани-жони соғимкан? Ишқилиб соғ бўлсин-да...

Бону ўзи сезмаган ҳолда серзарда бўлиб қолди. Бўлар-бўлмасга невараларига бақиради, ситир-бузоқни қарғайди. "Дадамлар жим бўлиб кетдилар, бир бориб келмайсизми? Бир-икки кун ишдан қолсам қоларман", деб келини авраб кўрди. Кампир ичида жон-жон деб турган бўлса-да, гурури йўл қўймади. Қизининг уни алоҳида қақирмагани кўнглига оғир ботган эди. Шу орада Жаҳондан телеграмма келди-ю, Бону қанот чиқариб, Тошкентга қараб ўтди. Шундай қилиб, Кулмат ота Туркистонга етиб келганда, Бону Тошкентга кириб борди.

Энди чол қулғули аҳволга тушиб қолди. Аввалига кампирини койиди: "Худо деб уйда ўтиравермайсанми, тиши йўқ! Мен қишлоққа етолмай доғдаману, сенга Тошкентга нима бор, пишириб қўйдими?"

У бир кунгина уйда бўлди. Кейин гузардаги чойхонага кириб ўтириб олди. Олдида бир чойнак чойни қўйиб, майдалаб ичиб ўтиради. Ёнидаги қарияларнинг гап-сўзига ҳам чала қулоқ солади. Икки кўзи автобус бекатида. Бирор енгил машина келиб тўхтаса ҳам диқ этиб ўрнидан туради, Бону эмасмики, деб синчиклаб қарайди. Шаҳар автобуси келганда эса йўрғалаб бекатга боради, номигагина ушлаб юрадиган жимжамали хассасини ўйнатиб, эшикни пойлайди, гоҳ таниш-билишларидан кампирини суриштиради.

Шу кепатада уч кун ўтди. Тўртинчи кун пешини автобус келиб тўхтаганда, чол негадир юраги ҳаприқиб ўрнидан турди. Зинғиллаб бекатга борди. Автобусдан бир тўда хотин-халаж туша бошлади. Чол ҳансираб қараб турибди. Бир вақтда оппоқ Истамбул рўмолини қийишқ ташлаган Бону кўринди. Кампирга кўзи тушди-ю, чол кемшиқ тишларини ялтирапти қулди:

— Келдиларми, пари? Кампир тиззасига суяниб пастга тушаркан, ўша таниш, зардалар овозда деди:

— Нимага анқайиб турибсиз, сумкамни олиб тушармисизми?

Чол, ўн етти яшар ўспириндай, лип этиб автобусга кириб кетди...

ЧОЛ БИЛАН КАМПИР

Саъдулла СИЁЕВ

борасанми?

— Бораверинг ўзингиз, суюкли қизингиз сизни қақирибди-ку, — араз қилган бўлди кампир, — Тошкан деб кўзим учиб тургани йўқ. Ўзимнинг мана шу ёмон ҳовлимдан қўямасин.

Чол сезд: "Кампир ранжибди. Ойимниям ола келинг, дегани қаттиқ ботибди. Вақтлари бўлса, демай, албатта олиб келинг, демасанми, нодон! Барибир уйни ёлғиз ташлаб кетолмайди. Кўнгил-да, кўнгил..."

— Хафа бўлма, — деди чол лабини йиғиштириб, — борайчи. Агар яхши томошалар бошланган бўлса, тилгорм бериб, сеням қақиртириб олам.

Бону индамади. Намозни баҳона қилиб, уйга кириб кетди.

Чол эртасига азонлаб поездга чикди. Оқшом, бисмилло деб Тошкентга етиб келди. Қизи, қуёви, неваралари уни қучоқ очиб кутиб олишди. Ўн етти яшар невараси Бахтиёр

яна уйдан гап очди:

— Бир бузоқ олудим. Онанси жуда серсүт бўлган экан. Бош сигир қилиб ушламоқчи эдим. Жуда бадфёъл қикди ҳаром ўлгур. Қозикни суғуриб қочгани-қочган. Кампирга бўй бермайди. Қариганда онанг шўрлик қийналиб ётибдими, қайдам...

— Кўни-қўшини бор-ку, қарашиб турар, — тасалли берди Жаҳон, — ё оймини соғиндигизми? Унақа бўлса қақиртирайлик?

— Онангни бошимга урамани? — ёлғонлади чол, лекин унинг кекса қалби: "Шунга яам ақлинг етмайди?" Чақиртирсанг, тезроқ қақиртирмайсани?" деб турарди.

Бир кун чол кўк мовут яктагини ечиб қозикча илаётган эди, тескари турганча тўнгиллади:

— Менинг нарсаларимни тайёрлаб қўй. Худо хоҳласа эртага йўлга чиқаман.

қалаб тузатиб қўювдим-ку, деб ҳайрон бўлиб турибман. Уйғониб кетсам, тушим экан...

Жаҳон бир хил бўлиб қолди. Кейин:

— Худо сақласин, — деди ўйчан, ташвишли товушда, — одамнинг тушига нималар кирмайди. Қани, чойга қаранг, дада.

Чол гапининг нишонига теканини кўриб, ичида қувонди. Пиёлага қўл чўза туриб:

— Ҳеч бунақа туш кўрмас эдим. Онангга бир нарса бўлган, тезроқ борай, — деди аста.

Мезбонлар ноилж қолишди. Тушга яқин бир машина бўлиб, вокзалга чиқишди-ю, Кулмат отани қишлоққа кузатиб қўйишди.

...Чолини Тошкентга, "суюкли қизи"нигиға жўнатдию Бону сал тинчигандек бўлди: "Ўз-уз-кун" қақшайвериб жағимда жағ қолмайди. Беш-олти кунгина кўзимдан нари юрсин

Ёшлигимда эслайман, ота-онамиз бирор таъзия маросимига бориб келса, битта рўмолчами ёки бир сўм пулми, олиб келарди. Ана шундан билардик, демак, қарироқ киши қаза қилган. Ва эътиборли жиҳати, ўша нарса ҳеч қачон уйга олиб қирилмас, пулига совуқ олинар, ёки тиланчиларга бериб юбориларди. Кейинчалик бундай удумлар аста-секин йўқолиб кетди.

Лекин Чироқчи, Дехқонбод, Яққаб

ЎЗИМИЗГА БОҒЛИҚ "Маросим маломат келтирмасин", 15-сон

томонларда ҳалиям шундай одатлар борлигини эшитиб, ҳайрон қоламан. Кимга керак бундай дабдаба, ортиқча сарф-ҳаражат? Шундан кўра, марҳумнинг ортида етим-есир бўлиб қолганларга ёрдам берилса яхши эмасми?

"Етти", "Йигирма", "қирқ", "йил" каби ислом қонун-қоидаларига бутунлай зид бўлган маросимларга ҳам чек қўйиш пайти келмадимми?

Бунинг учун энг аввало, дин пешволари, маҳалла оқсоқоллари, фаоллар,

ҳаммамиз бамаслаҳат иш юритишимиз керак. Чунки бундай эскича қарашларга бир киши ёки битта маҳалла аҳлининг сайй-ҳаракати билан эришиб бўлмайди.

Қурбонот АРЗИЕВА,
Қамаши тумани,
Қалтаёт қишлоғи.

Акс садо

ЭСКИДАН ЯСАЛГАН ЯНГИ СУМКАЛАР

Италияда ўзига хос қувноқ номи билан машҳур ва имижга эга бўлган "Motaboma" бренди мавжуд бўлиб, унинг иктидорли дизайнерлари эски ёки ишдан ва урфдан чиққан кўйлак, фут-коп, пласт-тетик тас-кадоқ каби буюм-дан

ажойиб сумкалар тикиб, ҳаммани ҳайратга солишди. Материалларнинг ранглари, шаклларига мутаносиб ишлов берилган бежирим ва чиройли сумкалар энг замонавий олифта қизларни ҳам қизиқтириб қўйган.

"Motaboma" брендининг асосчилари италиялик дизайнер Маурицио ва унинг хотини Клаудия хонимдир. Бундай гоа уларнинг миёсига Хиндистон сафарига юрганликларидан келган эди. Ушанда ушбу сайёҳлар дўкон айланиб, сафарда зарур бўлган қулайроқ сумка топишолмади. Сўнг, ўзлари турли қозғалдирилган сумка тикиб олишга қарор қилишди. Тикув ишлари бит-гач, қарашса, жудаёқ чиройли сумка ҳосил бўлибди. Қўчада юришганида, бошқаларнинг улар кўтариб олган сумкаларга ажабланиб тикилишганини сезишди. Маурицио ва Клаудия Ватанларига қайтган, "Motaboma" деган қувноқ ном остидаги савдо маркасини яратишди. Бугунги кунда уларнинг махсулотлари антиқа дизайни, қулайлиги, авангард услуби ва кайфиятни кўтариб юбориши билан машҳур бўлиб

кетди. Кўплаб тадбиркорлар Маурицио махсулотларига реклама жойлаштириш мақсадида ҳамкорлик ҳам тақдир қилишган.

"Motaboma" брендининг ижодий кучи Маурицио ҳисобланади. У ўз ишини жуда қаттиқ севади ва ҳаммаша янги бир ностандарт буюм ясаб, дунёни ҳайратга солиш фикри билан яшайди. Унинг мақсади истеъмолдан чиққан нарсаларни "жонлантириш"гина эмас, одилларни исрофгарчиликка йўл қўймасликка чорлаш ҳамдир.

Наргиза СИДДИКОВА
тайёрлади.

ФАЛОКАТ ОЁҚ ОСТИДА ЭКАН...

Ота-онамнинг раъйига қараб, орзу-хавас билан Жамшидга турмушга чиқ-кандим. Қайнота-қайнонам ҳам яхши инсонлар эди. Таниган биланлар хавас билан "Келининг бўлса, Мастурдай уй юмушини ўз ўрнига қўядиган бўлсин. Идиш-товокларини, айниқса, қозонини айтмайсизми, худди кеча дўкондан со-тиб олгандай ярақлайди", дегувчи эди. Бу мактов, чакқон ҳаракатларимга кўз теги. Бехосдан уйимизга кираве-ришдаги зинапоядан сирпаниб йиқилиб тушдим.

Фалокат оёқ остида экан-да... Уйда ўзимдан бошқа ҳеч ким йўқ эди. Минг бир азобда ўнгла-ниб олгунимча анчагина вақт ўтган. Кейин оғриқ унчалик сезилмади. Ушанда умуртқа поғонам ичидан лат еган экан. Бу-нинг асорати 3 ойдан кей-ин билинди. Шифохонада ётиб даволана бошладим. То-мографияга тушгунимча 3-4 кун вақт ўтди. Бу орада икки оёғим ва кўкракдан пастки аъзола-рим умуман ишламай қолди. Ши-фокорлар томография хулосаларига қараб операция қилишди. У кунларни эслашни ҳам хохламайман. Етти марта жарроҳлик столига ётишнинг ўзи бўла-дими?! Яратган эгамга беҳисоб шукр-лар айтиб яшайман. 1-жарроҳлик ҳола-тидан кейин юролмай қолдим. Ушанда шифокорлар ота-онамга "Энди қизин-гиз ҳеч қачон юролмайди", дейишган экан. Оллоҳнинг мўъжизаси-да, мен яна юра бошладим. Юраётганимни кўриб турмуш ўртоғим мени уйимизга олиб кетди. Оналик бахтига мушарраф бўлдим. Аммо оксоқлашиб юришим оиламдагиларга ёқмай, фарзандим бир ярим ёшга етганида қонуний ажрашдик.

Ёшим 32 да. Маълумотим ўрта-мах-сус. Бир нафар фарзандим бор. Тақди-ри ўзимникига ўхшаш, зарарли одатлар-дан холи, қўлида касб-хунари бор, уй-жойли инсон учраса, турмушга қиқш-ниятидаман.

Мастура,
Фарғона вилояти.

ҚАЙНОНАМ РОЗИ

— Исмин Шахло. Асли туркменистон-ликман, — дейди дид билан кийинган, истарали жувон кўзида ёш қалқиб.

— Нима, турмуш ўртоғингиз қад-рингизга етмади?

— Йўқ, ундай эмас. Умр йўлдошим

ниҳоятда олийжаноб инсон эди. Пешо-намага сиймади. У бедаво дардга чали-ниб, узоқ йиллар узлуксиз даволанди. Қайнонам жонимизга ора кириб, бор-тилла тақинчоқларини сотиб, рўзғори-мизни тебратишга ёрдамлашиб турди. Турмуш ўртоғим шифохонада ўрнидан туролмай ётганида ёнидан жилмадим. У пайлар ёлғиз ўғлимиз норасида гўдак эди. Унинг парвариши билан ҳам асо-сан қайнонам шугулланарди. Орзу-

хавасли инсон эди. Бари саробга ай-ланди. Охириги сўзлари шу бўлди: "Ўғлим, ўқимишли, зиёли инсон бўлсин. Биламан, сизга қийин бўлади. Илтимос, унинг тарбияси билан жиддий шугуллан-нинг", дея қўлимда жони узилди.

— Ўғлингиз отаси орзу қилгандай ўқияптими?

— Аллоҳга шукр. Университетни ту-гатиб, нуфузли ташкилотда хизмат қила-япти. Қайнда уйлантирмоқчимиз. Шу сабабли қайнонам "Кўзим очиклигида турмуш қуринг. Умрингиз хазон бўлиб, уволингизга қолмай. Ҳозирги ёшлар-да, келинингиз қандай бўлади? Мўмин қобил бўлса-ку, ҳўби хўп. Акси бўлса-чи?", дейди.

— Ёшингиз нечада?

— Ёшим 38 да. Маълумотим ўрта махсус. 50 ёшга бўлган, иши тайин, уй-жойли, Тошкент шаҳрида яшайдиган, диёнатли инсонга турмушга чиқмоқчи-ман.

ОРЗУИМДАГИ ИНСОННИ УЧРАТДИМ

Оилада беш ўғилдан кейин туғил-ганим учунми, ниҳоятда эрка, сўзини ўтказадиган, кийим-кечакка ружу қўйган қиз эдим. Отанинг топиш-ту-тишлари ёмон эмасди. Бир марта қий-ган кўйлагимни қайта киймасдим. Кол-лежни тугатгач, узоқ қариндошимиз-нинг ўғлига турмушга чиқдим. Бу оила-да ҳаммаси ҳисоб-китобли эди. Ҳатто гугурт чўпини ҳам ёққач, ташлаб юбормай, газнинг иккинчи плаита-сини ёқишда фойдаланишарди.

Бор дардимни онамга тўкиб со-лардим. Улар доим "Сабр қил. Қайнукангни уйлантирсала-ринг алоҳида уй-жой қилиб, мустақил яшайсиз-лар. Отанг, акаларинг ҳам қараб туришмайди. Нима камчилигинг бўлса ай-т, ҳозирча ўзим етказиб ту-раман", деб тинчлантира-ди. Ҳомилдорлик даврим оғир кечди. Эримнинг зиқна-ликлари жуда, ошиб тушди. Ҳатто ҳомилани Torch инфек-цияси учун анализ топширишга ҳам пул бермади. Ушанда ота-онам са-наторияда дам олаётгани боис, улардан пул сўрашнинг иложи бўлмади. Оқибатда ҳомилане нобуд бўлди. Бу оилада мени ушлаб туради-ган сўнги ришта ҳам узилди. Қўзимда ёш билан отанинг уйига қайтдим. Қонуний ажрашдик.

Бугун ўтган баъзи ишларда ўзимни ҳам айбаламан. Аввалги эркаликларим-дан асар ҳам қолмаган. Онамнинг мас-лаҳати билан "Оила ва жамият" газе-тасига ҳаётим тафсилотларини ёзиб, хат йўлладим. Менга хотини вафот эт-ган, битта қизчали Абдувоҳид аканинг телефон рақамини беришди. Учрашдик. Яқинларимизга маъқул бўлди. Олти ой-лик сўраб-суриштиришлардан сўнг "Мустаҳкам оила йили"нинг дастлабки ойда турмуш қурдик. Фарзанд кута-япмиз. Орзу қилганимдай инсон билан тақдирим қўшилишида ёрдам берган тахририят ходимларига ташаккур.

Нафиса,
Хоразм вилояти.

ТАХРИРИЯТДАН:

«Бахтли бўлинг» рукнига хат йўллаётган ёки бевосита мурожаат қилаётган фуқаролар паспорт нусхаси ва яшаш жойидан (маҳалла қўмитасидан) маълумотнома тақдим этишлари шарт. Шунингдек, аж-рашганлар бўлса, суд қарорининг нусхасини топширишлари талаб этилади.

МУРОЖААТ УЧУН ТЕЛЕФОН: 234-25-46

ИШОНЧНОМА БЕРИЛАДИ

Мен автомашинамни бошқариш учун жиянимга ишончнома бермоқчиман. Уни қандай расмийлаш-тиришим мумкин?

В. Холиқов.

Автомобилтранспорт воситалари учун бериладиган ишончномалар нотариал тартибда тасдиқланиши шарт. Яқин қариндошлар (ота-она, эр-хотин ва уларнинг ота-она-лари, ака-ука, неваралар, жиянлар) автомобилтранспорт воси-таларидан фойдаланиш билан боғлиқ ишончномаларни но-тариал тасдиқлаш чоғида энг кам ойлик иш ҳақининг бир баробари, бошқа шахсларга эса энг кам иш ҳақининг беш баробари, тасарруф қилиш билан боғлиқ ишончномалар-ни расмийлаштиришда эса энг кам иш ҳақининг ўн баро-бари миқдорида давлат божи ундирилади.

Яқин қариндошлар ўртасида бундай ишончномаларни расмийлаштиришда қариндошлик даражасини тасдиқловчи ҳужжатлар (туғилганлик, никоҳ тузилганлиги тўғрисида гу-воҳномалар) нотариусга тақдим этилади.

Саволга Самарқанд шаҳар 6-сон ДНИ нотариуси
Лола АЛИЕВА жавоб берди.

БЕПУЛ ОЛИШГА ҲАҚЛИСИЗ

Қандай беморларга дори-дармонлар бепул бе-рилади?

Қ. Назарова.

Ўзбекистон Республикасининг "Фуқаролар соғлигини сақлаш тўғрисида"ги қонуни ҳамда Вазирлар Маҳкамаси-нинг 532-сонли қарорига мувофиқ, амбулатория шаро-и-тида даволанаётган онкологик, сил, руҳий, эндокрин, ОИВ/ОИТС га чалинган беморлар, юрак клапани протези қўйил-

Савол-жавоб

ган, аъзолари кўчирилган, ўзгалар қаровига муҳтож якка-ёлғиз пенсионерлар, Иккинчи жаҳон уруши ногиронлари, байналмилалчилар, ядро полигонларида ҳарбий хизматни ўтаб, пенсия ёшига етган фуқаролар бепул дори-дармон билан таъминланади. Бундай шахсларга амбулатория-по-ликлиника муассасаларида даволловчи шифокорлар томо-нидан махсус рўйхат ёзиб берилади.

Саволга Жомбой туман 1-сон ДНИ нотариуси
Болбек МАМАТКУЛОВ жавоб берди.

ХОРИЖДА НИКОХДАН ЎТГАНМИСИЗ?

Турмуш ўртоғим билан хорижда ўқиётган вак-тимиз оила қурганимиз. Республикаимизда ушбу никоҳ тан олиндиими ёки қайтадан расмийлашти-ришимиз керакми?

О. Каримова.

Оила Кодексининг 235-моддасида мамлакатимиз ҳуду-дидан ташқарида, бошқа давлат ҳудудида ўша давлатнинг қонун ҳужжатларига риоя қилган ҳолда Ўзбекистон Рес-публикаси фуқаролари ўртасида тузилган ҳамда Ўзбекис-тон фуқаролари билан чет эл фуқаролари ёки фуқароларга бўлмаган шахслар ўртасида тузилган никоҳлар, агар ушбу Кодекснинг 16-моддасида назарда тутилган никоҳ тузиш-га монелик қиладиган ҳолатлар бўлмаса, мамлакатимизда ҳақиқий деб эътироф этилиши белгилаб қўйилган.

Саволга Кармана туман ФХД ёлими мудири
Сайёра ЖУМАНОВА жавоб берди.

Машпумки. Ўзбекистон Республикасининг "Алкоголь ва тамаки маҳсулотларининг тарқатилиши ҳамда истеъмол қилинишини чеклаш тўғрисида"ги Қонун жорий қилиниши 7 апрелдан қуча киради. Хўш, бу муҳим ҳужжатнинг амалдаги ижроси қандай? Бу борада пойтахтимизда қандай чоралар кўрилмақда?

... Айни вақтда мактаб ҳамда боғчаларга ёндош кўчаларда турли хил майда-чуйда нарсалар териб қўйилган столчаларга афсусли, кўзимиз ўрганиб қолди. Юнусобод туманидаги 265-сонли мактаб ёнида ҳам одатдагидек ўша манзара: столчадаги маҳсулотларга кўз ташлабман: сақич, конфетдан тортиб... носгача бор. Пойабзал кутисига турфа номлардаги сигаретлар тахлаб қўйилган.

Бу борада тегишли тартибда чора кўряпмиз. Столларни неча мартабалаб олидириб ҳам ташладик. Лекин хулоса чиқармаяпти шу аёл. Энг қизиғи, биз бу ерга қўймасак, у қўшни маҳаллага ўтиб сотаверади.

Шунингдек, ушбу қонуннинг мазмун-моҳияти хусусида маҳаллаимиз аҳли ўртасида ҳам тарғибот ишларини олиб бораёпмиз. Ниҳоятда долзарб масала бу! Ҳамма гап аслида бизнинг ўзимизга боғлиқ. Биринчи навбатда шундай маҳсулотларни ноқонуний равишда сотаётган кишилар кўз олдиларига ўз фарзанди ёки невараларини келтирсин. Кимни заҳарлаётганини англаши учун аввало, уларнинг ўзида виждон бўлиши керак.

Маҳалла раисининг фикрларини таҳлил қилиб, энди шахримиздаги йирикроқ бир бекатга бордим. Эгасини

Қонун ва ижро

Алкоголь ва тамаки маҳсулотларини:

ийишга ёндош бўлмаган шахсларга;

таълим, спорт муассасалари ва диний муассасалардан беш юз метрдан кам радиусда жойлашган савдо объектлари томонидан;

...қонун ҳужжатларида белгиланган бошқа талабларга мувофиқ бўлмаса, ...реализация қилиш мумкин эмас.

"Алкоголь ва тамаки маҳсулотларининг тарқатилиши ҳамда истеъмол қилиниши чеклаш тўғрисида"ги Қонуннинг 13-моддасидан

СОТИШ ҲАМ, ЧЕКИШ ҲАМ ТАЪҚИҚЛАНАДИ! ЛЕКИН...

Балки сотувчи опа тамаки маҳсулотини ўқувчиларга сотмас, деган ўй-хавотиримга ойдинлик киритиш мақсадида коллеж ўқувчиси бўлган синглимдан 2 дона сигарет олиб келишини сўрадим. Ҳеч нарсасига тушунмаган синглим, аввало хайрон бўлди. Кейин шу мавзуда мақола тайёрлаётганимни билгач, ҳеч қандай муаммосиз сигарет сотиб олиб келди. Энди ўша аёл хузурига ўзим бордим.

— Сигаретингиз неча пул?
— Қанақасидан керак?
— Доналаб сотиладиганидан?
— Мана, бир донаси 200 сўм, 500 сўмга 3 таям бераман.

Савол-жавобни бўлиб, ундан "Сигаретни доналаб сотиш таъқиқланганидан хабарингиз йўқми?" деб сўрадим.

— Нима?!
Аёлининг вазоҳати бирдан ўзгарди. Телефондаги суҳбатдошига "Кейинроқ гаплашамиз", дедю, менга синчков тикилди.

— Таълим-тарбия муассасалари яқинида тамаки маҳсулотлари сотиш мумкин эмас-ку, опа?

— Мен ўқувчиларга сигарет сотмайман. Хўш, сен, ўзинг, қиз бола бўла туриб уялмайсанми сигарет сотиб олишга?

Мен не дейман, кўбизим не дейди, деганларидек, қирқ ёшлардан ошиб қолган хотин энди ошкора кўполлаша бошлади. Савол-жавобга ҳоҳат қолмади...

Юнусобод туманидаги "Уч қаҳрамон" маҳалласи раиси Оймухаммад ака Бадилов ҳамда маслаҳатчи Фароғат опа Жумаевалар билан биргаликда шу ҳудуддаги дўкон ва ёйма столчаларни биргаликда кўздан кечирдик. Маҳалла оқсоқоли шундай изох берди:

— Очиги, 265-мактаб атрофида сигарет сотилаётганидан хабаримиз бор.

Фақат биттасидагина "Йўқ, синглим, бизда сигарет доналаб сотилмайди", деган жавобни эшитдим. Маҳалла раиси юқоридаги нохуш ҳолатлар ҳақида куйиниб гапириб қолди:

— Бу ҳақда деярли ҳар куни фуқаролар, сотувчиларни огоҳлантиряпмиз. Албатта, тегишли ташкилотлар билан бу борада назорат рейдлари, суҳбатлар уюштирамиз. Насиб этса, бундай камчиликлар бартараф этилади.

Ушбу қонуннинг 19-моддасида иш жойларида, кўчалар, стадионлар, хиёбонлар, истироҳат боғларида, жамоат транспортининг барча турларида ва бошқа жамоат жойларида тамаки маҳсулотларини истеъмол қилишга йўл қўйилмаслиги қатъий белгиланган. Мен эртаси куни шахримиздаги иқтисодиёт коллежиде бўлдим. Ўқув маскани ҳовлиси ўқитувчи ва ўқувчилар билан гавжум. Худуднинг ҳар-ҳар жойида ёшларга бу борада намуна бўлиши шарт бўлган ўқитувчиларнинг ўзлари ҳам тамаки тутатиб турганига не дейсиз?

... Куни кеча Олой бозори ёнидаги бекатдан 93-йўналишдаги автобусга чикдим. Ҳайдовчининг ёнида турган қиз тинимсиз телефонда гаплашмоқда. Ниҳоят, йўловчиларга тўла автобус жойидан жилди. Бир маҳал ичкарига тамаки хиди ўрлагандек бўлди. Не кўз билан кўрайки, эллик ёшлардаги ҳайдовчи бемалол бурқситиб сигарет чекиб кетарди. Салондаги ёш қари, хуллас, ҳаммамиз унга лом-лим дедилмадик.

Дилроз АБРАЕВА,
"Оила ва жамият"
махсус муҳбири.

ТАҲРИРИЯТДАН:

Қонун ўз номи билан қонун ва унинг ижроси, ҳаётга кенг татбиқ этилиши фуқароларнинг ўз ҳақ-хуқуқлари, бурч-вазифаларини қай даражада эгаллагани билан белгиланади. Шундай экан, биз ўз навбатида бу каби долзарб мавзуларга бағишланган мақолаларни ёритиш ва тайёрлашда кенг жамоатчиликнинг ҳам фикр-мулоҳазаларига, ҳолис муносабатларига суянамиз.

ТАЭКВОНДОЧИЛАР МЕДАЛЛАРИ

Вьетнамнинг Хошимин шаҳрида таэквондонинг WTF йўналиши бўйича ўсмирлар ва катталар ўртасида ўтказилган Осиё чемпионатида ўзбекистонлик спортчилар иккита кумуш ва тўртта бронза медалга сазовор бўлди.

Таэквондонинг "кёрюги" йўналиши — яккама-якка беллашуларда тажрибали спортчимиз Жасур Бойқўзиёв финал учрашувида иштирок этиб, иккинчи ўринни эгаллади. Владислав Хан ва Дилобар Саъдуллаева учинчи бўлди. Қизлар мусобақасида муваффақиятли қатнашган Ғузал Норбоева кумуш медалга лойиқ топилди.

"Пумсе" — комплекс машқларни бажариш бўйича катталар ўртасидаги шахсий биринчиликда жаҳон чемпионати совриндори Зафар Сатторов ва Александр Ни бронза медални қўлга киритди. Александр Ни, Александр Ли ва Виктор Цой жамоавий "пумсе" баҳсларида терма жамоамиз ҳисобига бронза медал келтирди.

АЗАРЕНКО ЎЗ ЎРНИДА

Душанба куни тенниснинг WTA таснифи бўйича янги рейтинг эълон қилинди.

Унда белоруслик Виктория Азаренко пешқадамлик қилаёпти. Россиялик Мария Шарапова иккинчи ўринни эгаллаб турган бўлса, кучли учликни польшалик Радванска банд этган.

1. Азаренко — 9020 очко. 2. Шарапова — 7610. 3. Радванска — 7080. 4. Квитова — 6250. 5. Стосурс — 5435. 6. С. Уильямс — 5300. 7. Бартоли — 4945. 8. Возняцки — 4936. 9. Ли На — 4405. 10. Звонарёва — 3640.

ДУРАНГ ҚАЙД ЭТИЛДИ

Кеча Москвада шахмат бўйича ФИДЕ йўналишида ўтказилган жаҳон чемпионатининг 3 партияси якунига етди. Турнирда амалдаги жаҳон чемпиони ҳиндистонлик Вишванатан Ананд ва исроиллик Борис Гельфанд қураш олиб борди. Ўтказилган учта партияда ҳам дуранг натижа қайд этилди. Умумий ҳисоб 1,5:1,5.

ХИДДИНК «АНЖИ»ДА ҚОЛДИ

Маҳакальнянинг "Анжи" клуби бош мураббийи Гус Хиддинк жамоа билан яна шартномани мўзлашга рози бўлди. Хиддинк "Анжи"га февраль ойда келганди, аммо шартноманинг муддати ҳақида ҳеч қандай гап-сўз йўқ эди. Энди голландиялик мутахассис яна бир йил ҳамюртимиз Одил Аҳмедов ўйнаётган жамоани бошқариб боради.

Интернет манбалари асосида
Илҳом ЖУМАНОВ тайёрлади.

Мўминова Яшнар номига берилган Сергели туман Дўстлик-2 мавзеси 2-уй 26-хонадоннинг уй-жой кадастри йўқолгани сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

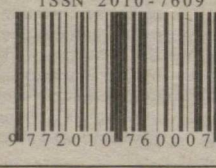
Муассасалар: Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, «Болалар ва оилаларни қўллаб-қувватлаш» ассоциацияси (Болалар жамғармаси) ва «Соғлом авлод учун» халқаро хайрия жамғармаси

Тахририятга келган қўлёзмалар муаллифларга қайтарилмайди. Реклам материаллари мазмунини учун тахририят жавобгар эмас.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти — 15:00. Босишга топширилди — 15:00.

E-mail: oilavajamiyat@sarkor.uz

ISSN 2010-7609

Бош муҳаррир:
Норқобил ЖАЛИЛОВ

Навбатчи муҳаррир — Абдумажид АЗИМОВ
Саҳифаловчи — Оқил РАҲМОНОВ
Мусахҳхлар — Саидгани САЙДАЛИМОВ,
Гулноза БОБОЕВА

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент — 100000. Амир Темур кўчаси
1-тор кўча, 2-уй. Мўлжал: Олой бозори ёнида

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида
0169-рақам билан 11.01.07 да рўйхатга
олинган. Буюртма Г — 528. Формати А-3,
ҳажми 2 табак. Адади — 10255. Баҳоси кели-
шилган нарҳда.

ОБУНА ИНДЕКСИ — 176

Қабулхона: (тел/факс) 233-28-20
Котибият: 234-76-08
Мухбирлар: 233-04-50
«Оила» бўлими: 234-25-46

Web-site: oilavajamiyat.uz

1 2 3 4 5